

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 12 september 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Industripolitik – Tillnärmning av lagstiftning –
Direktiv 98/34/EG – Informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och
beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster – Artikel 1 led 11 – Begreppet
teknisk föreskrift”

I mål C-299/17,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Landgericht Berlin
(Regionala domstolen i Berlin, Tyskland) genom beslut av den 8 maj 2017, som inkom till domstolen
den 23 maj 2017, i målet

**VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von
Medienunternehmen mbH**

mot

Google LLC, som trätt i stället för Google Inc.

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Vilaras samt domarna K. Jürimäe, D. Šváby (referent),
S. Rodin och N. Piçarra,

generaladvokat: G. Hogan,

justitiesekreterare: D. Dittert, enhetschef,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 24 oktober 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH, genom U. Karpenstein, M. Kottmann, R. Heine och J. Hegemann, Rechtsanwälte,
- Google LLC, som trätt i stället för Google Inc., genom A. Conrad, W. Spoerr och T. Schubert, Rechtsanwälte,
- Tysklands regering, genom T. Henze, M. Hellmann och M. Kall, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

- Greklands regering, genom E.-M. Mamouna och N. Dafniou, båda i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom L. Aguilera Ruiz och V. Ester Casas, båda i egenskap av ombud,
- Portugals regering, genom L. Inez Fernandes och M. Figueiredo, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom K. Petersen, Y. Marinova och J. Samnadda, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 13 december 2018 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 1 leden 2, 5 och 11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 1998, s. 37), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 20 juli 1998 (EGT L 217, 1998, s. 18) (nedan kallat direktiv 98/34).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH (nedan kallat VG Media) och Google LLC. Målet rör Googles påstådda åsidosättande av upphovsrätten närstående rättigheter.

Tillämpliga bestämmelser

Direktiv 98/34

- 3 I artikel 1 leden 2–5 och 11 i direktiv 98/34 föreskrivs följande:

”I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

- 2) *tjänst*: alla informationssamhällets tjänster, det vill säga tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare.

I denna definition avses med

- *på distans*: tjänster som tillhandahålls utan att parterna är närvarande samtidigt,
- *på elektronisk väg*: en tjänst som sänds vid utgångspunkten och tas emot vid slutpunkten med hjälp av utrustning för elektronisk behandling (inbegripet digital signalkomprimering) och lagring av uppgifter, och som i sin helhet sänds, befordras och tas emot genom tråd, radio, optiska medel eller andra elektromagnetiska medel,
- *på individuell begäran av en tjänstemottagare*: en tjänst som tillhandahålls genom överföring av uppgifter på individuell begäran.

En vägledande förteckning över tjänster som inte avses med denna definition finns i bilaga V.

...

- 3) *teknisk specifikation*: en i ett dokument intagen specifikation som fastställer de egenskaper som krävs av en produkt, exempelvis kvalitetsnivåer, prestanda, säkerhet eller dimensioner, inbegripet sådana krav på produkten som avser varubeteckning, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning, märkning eller etikettering och förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

Termen teknisk specifikation täcker också produktionsmetoder och processer i fråga om de jordbruksprodukter som avses i artikel 38.1 i fördraget, produkter avsedda att konsumeras av människor eller djur, läkemedel enligt artikel 1 i direktiv 65/65/EEG..., liksom produktionsmetoder och processer för andra produkter om de påverkar dessa produkters egenskaper.

- 4) *annat krav*: ett krav som inte är en teknisk specifikation och som ställs på en produkt framför allt av skyddshänsyn och i synnerhet för att skydda konsumenterna eller miljön och som påverkar dess livscykel efter det att den har släppts ut på marknaden, t.ex. villkor för användning, återvinning, återanvändning eller omhändertagande, om dessa föreskrifter på ett väsentligt sätt kan påverka produktens sammansättning, natur eller saluföringen av den.
- 5) *föreskrift för tjänster*: ett krav av allmän art rörande tillträde till och utövande av verksamhet med sådana tjänster som avses i punkt 2, särskilt bestämmelser om dem som tillhandahåller tjänster, tjänster och tjänstemottagare, med undantag av föreskrifter som inte specifikt avser de tjänster som definieras i denna punkt.

...

Såvitt avser denna definition

- skall en föreskrift anses särskilt avse informationssamhällets tjänster om föreskriften enligt motiveringen och enligt texten i den normativa delen har till särskilt syfte och föremål att, i sin helhet eller i vissa bestämmelser, uttryckligen och riktat reglera sådana tjänster,
- skall en föreskrift inte anses särskilt avse informationssamhällets tjänster om föreskriften endast indirekt eller accessoriskt gäller sådana tjänster.

...

- 11) *teknisk föreskrift*: tekniska specifikationer och andra krav eller föreskrifter för tjänster, inbegripet tillämpliga administrativa bestämmelser, som är rättsligt eller faktiskt tvingande vid saluföring, tillhandahållande av tjänster, etablering av en aktör som tillhandahåller tjänster eller användning i en medlemsstat eller en större del därav, samt – med undantag av dem som anges i artikel 10 – medlemsstaternas lagar och andra författningar som förbjuder tillverkning, import, saluföring eller användning av en produkt eller som förbjuder tillhandahållande eller utnyttjande av en tjänst eller etablering som tillhandahållare av tjänster.

De tekniska föreskrifter som är faktiskt tvingande omfattar följande:

- En medlemsstats lagar eller andra författningar som hänvisar antingen till tekniska specifikationer eller andra krav eller till föreskrifter för tjänster, antingen yrkesetiska regler eller gott affärsskick som i sin tur hänvisar till tekniska specifikationer eller andra krav eller föreskrifter för tjänster, vars efterlevnad förutsätts vara i överensstämmelse med de skyldigheter som är fastställda i de ovan nämnda lagarna och andra författningarna.

- Frivilliga överenskommelser i vilka en offentlig myndighet är en avtalsslutande part och enligt vilka tekniska specifikationer eller andra krav eller föreskrifter för tjänster i allmänt intresse skall uppfyllas, med undantag av anbudsspecifikationer vid offentlig upphandling.
- Tekniska specifikationer eller andra krav eller regler som rör tjänster och som hänger samman med skattemässiga eller finansiella åtgärder som påverkar konsumtionen av produkterna eller tjänsterna genom att främja efterlevnaden av dessa tekniska specifikationer eller andra krav eller föreskrifter för tjänster. Tekniska specifikationer eller andra krav eller föreskrifter för tjänster som hänger samman med de nationella socialförsäkringssystemen omfattas inte.

Här omfattas de tekniska föreskrifter som antas av de myndigheter som utsetts av medlemsstaterna och som finns upptagna i en förteckning som före den 5 augusti 1999 skall upprättas av kommissionen inom ramen för den kommitté som anges i artikel 5.

Samma förfarande skall användas vid ändring av förteckningen.”

- 4 I artikel 8.1 första stycket i detta direktiv föreskrivs följande:

”Om inte annat följer av artikel 10 skall medlemsstaterna omedelbart till kommissionen överlämna alla utkast till tekniska föreskrifter, såvida inte föreskriften utgör endast en överföring av den fullständiga texten till en internationell eller europeisk standard, då det är tillräckligt med information om den aktuella standarden. De skall också till kommissionen redovisa skälen till varför det är nödvändigt att utfärda en sådan teknisk föreskrift, om dessa inte redan framgår av förslaget.”

- 5 Direktiv 98/34 upphävdes genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 2015, s. 1), som trädde i kraft den 7 oktober 2015, det vill säga efter omständigheterna i det nationella målet.

Tysk rätt

- 6 Genom achtengesetz zur Änderung des Urheberrechtsgesetzes (åttonde lagen om ändring av upphovsrättslagen), av den 7 maj 2013 (BGBl. 2013 I, s. 1161), infördes avsnitt 7, med rubriken ”Skydd för pressutgivare”, avseende pressutgivares närstående rättigheter, med verkan från den 1 augusti 2013, i den andra delen i Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (lagen om upphovsrätt och närstående rättigheter) (nedan kallad UrhG). Avsnitt 7 innehåller följande tre paragrafer.

- 7 I 87f § UrhG, som har rubriken ”Pressutgivare”, föreskrivs följande:

”1. Den som framställer pressmaterial (pressutgivaren) har ensamrätt att för kommersiella ändamål göra pressmaterial eller delar av pressmaterial tillgängligt för allmänheten förutom vad gäller enstaka ord eller mycket korta textutdrag. Om pressmaterialet framställs i ett företag är det företagets ägare som är utgivare.

2. Pressmaterial är den tekniska och redaktionella tekniken för de journalistiska bidragen i en samling som publiceras regelmässigt under en titel på någon form av medium, som mot bakgrund av samtliga omständigheter ska betraktas som i huvudsak typisk för utgivningen och som inte huvudsakligen är avsedd för egenreklam. Med journalistiska bidrag avses mer specifikt artiklar och illustrationer som syftar till att sprida information, vara opinionsbildande eller underhålla.”

8 87g § UrhG har rubriken "Överförbarhet, varaktighet och gränser" och lyder enligt följande:

"1. En pressutgivares rättighet i enlighet med 87f.1 § första meningen UrhG ska vara överförbar. På motsvarande sätt ska 31 och 33 §§ tillämpas.

2. Denna rättighet ska upphöra ett år efter det att pressmaterialet publicerats.

3. Pressutgivarens rätt kan inte göras gällande till nackdel för upphovsrättsinnehavaren eller en innehavare av närstående rättigheter vars verk eller alster som skyddas enligt denna lag finns i pressmaterialet.

4. Det är tillåtet att göra pressmaterial eller delar av pressmaterial tillgängligt för allmänheten under förutsättning att det inte sker genom kommersiella sökmotorleverantörer eller kommersiella tjänsteleverantörer som på motsvarande sätt redigerar innehåll. Därutöver ska bestämmelserna i del 1 avsnitt 6 gälla i tillämpliga delar."

9 I 87h § UrhG, som har rubriken "Upphovsrättsinnehavarens rätt att delta", anges följande:

"Upphovsrättsinnehavare får göra anspråk på en skälig del av ersättningen."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

10 VG Media är en i Tyskland godkänd upphovsrättsorganisation som försvarar upphovsrätten och närstående rättigheter för televisionskanaler och privatradiostationer samt rättigheter till utgivare av digitalt innehåll. I detta avseende ingår VG Media med rättighetsinnehavarna ett så kallat nyttjandeavtal för tv, radio och utgivning enligt vilket rättighetsinnehavarna ger VG Media ensamrätt att utnyttja de rättigheter som för närvarande tillkommer dem samt rättigheter som kommer att tillfalla dem under avtalets giltighetstid, avseende sådant pressmaterial som de framställer.

11 Google driver flera sökmotorer på internet, bland annat sökmotorn med samma namn, samt en automatiserad informationsplats ("Google Nyheter"). På sökmotorn Google visas, när ett sökord har skrivits in och sökfunktionen aktiverats, en kort text eller ett textutdrag (*snippet*) med en miniatyrbild som ska möjliggöra för användaren att avgöra huruvida den föreslagna webbplatsen är relevant för hans eller hennes informationsbehov. När det gäller informationsplatsen "Google Nyheter" visas på denna webbplats nyheter i tidskriftsform som härrör från en begränsad krets av informationskällor. De uppgifter som finns på denna webbplats samlas in av datorer med hjälp av en algoritm med utgångspunkt i ett stort antal informationskällor. På webbplatsen finns textutdraget (*snippet*) i form av en kort sammanfattning av den artikel som kommer från den berörda webbplatsen och nämnda textutdrag (*snippet*) återger ofta de inledande meningarna i denna artikel.

12 Via sina online-tjänster publicerar Google dessutom mot ersättning annonser från tredje man på sina egna webbplatser och på webbplatser som tillhör tredje man.

13 VG Media har väckt skadeståndstalan mot Google vid den hänskjutande domstolen och i huvudsak invänt mot att Google, sedan den 1 augusti 2013, har använt sig av utdrag ur texter, bilder och rörliga bilder från medlemmarnas utbud, utan att betala någon ersättning, för att visa sökresultat och nyhetssammanfattningar.

14 Den hänskjutande domstolen önskar få klarhet i huruvida 87f och 87g §§ UrhG är tillämpliga i det nationella målet. Den undrar nämligen om dessa bestämmelser, som följer av den ändring av UrhG som trädde i kraft den 1 augusti 2013, borde ha meddelats kommissionen i utkaststadiet i enlighet med det som föreskrivs i artikel 8.1 första stycket i direktiv 98/34. Härvidlag erinrar den hänskjutande

domstolen om att det framgår av EU-domstolens praxis att bestämmelser som antagits i strid med den anmälningsskyldighet som föreskrivs i den artikeln inte är tillämpliga och således inte kan göras gällande mot enskilda.

- 15 Mot denna bakgrund beslutade Landgericht Berlin (Regionala domstolen i Berlin, Tyskland) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Utgör en nationell bestämmelse, som uteslutande förbjuder kommersiella sökmotorleverantörer och kommersiella tjänsteleverantörer som redigerar innehåll, men inte andra användare – inbegripet kommersiella användare – att göra pressmaterial eller delar därav (med undantag av enstaka ord och mycket korta textutdrag) tillgängligt för allmänheten, enligt artikel 1.2 och 1.5 i direktiv [98/34] en föreskrift som inte specifikt avser de tjänster som definieras i [nämnda punkt 2]?

Om den frågan ska besvaras nekande,

2) utgör en nationell bestämmelse, som uteslutande förbjuder kommersiella sökmotorleverantörer och kommersiella tjänsteleverantörer som redigerar innehåll, men inte andra användare – inbegripet kommersiella användare – att göra pressmaterial eller delar därav (med undantag av enstaka ord och mycket korta textutdrag) tillgängligt för allmänheten, en teknisk föreskrift i den mening som avses i artikel 1.11 i direktiv [98/34], närmare bestämt en tvingande föreskrift som rör tillhandahållande av en tjänst?”

Begäran om att återuppta det muntliga förfarandet

- 16 VG Media har, efter det att generaladvokaten föredragit sitt förslag till avgörande, genom skrivelser som inkom till domstolens kansli den 16 januari och den 18 februari 2019, begärt att domstolen ska återuppta det muntliga förfarandet.
- 17 Till stöd för sin begäran har VG Media i huvudsak gjort gällande att generaladvokaten, i bland annat punkterna 34 och 38 i sitt förslag till avgörande, gjort en felaktig bedömning av de nationella bestämmelser som är i fråga i det nationella målet och stött sig på faktiska omständigheter som hade krävt en mer ingående diskussion. VG Media anser vidare att den politiska överenskommelsen mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och kommissionen, vilken föregick antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG (EUT L 130, 2019, s. 92), ska beaktas av domstolen för att besvara tolkningsfrågorna.
- 18 I enlighet med artikel 83 i domstolens rättegångsregler får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst, besluta att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas, bland annat om domstolen anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet, eller om en part, efter det att den muntliga delen har förklarats avslutad, har lagt fram en ny omständighet som kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång, eller om målet ska avgöras på grundval av ett argument som inte har avhandlats mellan parterna eller de berörda som avses i artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol.
- 19 Det ska i detta hänseende påpekas att generaladvokaten i sitt förslag till avgörande stödde sig på faktiska och rättsliga omständigheter såsom den hänskjutande domstolen har redogjort för dem vid EU-domstolen. I ett förfarande enligt artikel 267 FEUF, som vilar på en tydlig funktionsfördelning mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen, är den nationella domstolen ensam behörig att fastställa och bedöma omständigheterna i målet samt att tolka och tillämpa den nationella lagstiftningen (dom av den 26 april 2017, Farkas, C-564/15, EU:C:2017:302, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

- 20 Det framgår vidare av de handlingar som inkommit till domstolen att omständigheterna i det nationella målet hänför sig till tiden före ikraftträdandet av direktiv 2019/790, vilket således inte är tidsmässigt tillämpligt (*ratione temporis*) i det nationella målet.
- 21 Domstolen bedömer följaktligen att den har tillgång till alla uppgifter som den behöver för att kunna pröva begäran om förhandsavgörande och att ingen av de omständigheter som VG Media har åberopat till stöd för sin begäran motiverar att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas i enlighet med artikel 83 i rättegångsreglerna.
- 22 Under dessa omständigheter finner domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, att det saknas skäl att besluta om återupptagande av den muntliga delen av förfarandet.

Prövning av tolkningsfrågorna

- 23 Domstolen erinrar inledningsvis om att det följer av fast rättspraxis att det enligt det förfarande för samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF ankommer på EU-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar, som gör det möjligt för den domstolen att avgöra det mål som den ska pröva. I detta syfte kan EU-domstolen behöva omformulera de frågor som hänskjutits. EU-domstolen kan dessutom behöva ta hänsyn till unionsrättsliga bestämmelser som den nationella domstolen inte har hänvisat till i sin fråga (dom av den 1 februari 2017, *Município de Palmela*, C-144/16, EU:C:2017:76, punkt 20 och där angiven rättspraxis).
- 24 Den hänskjutande domstolen har ställt sina två frågor, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 1 led 11 i direktiv 98/34 ska tolkas så, att en nationell bestämmelse, såsom den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken endast kommersiella sökmotorleverantörer och kommersiella tjänsteleverantörer som på motsvarande sätt redigerar innehåll förbjuds att göra pressmaterial eller delar därav (med undantag av enstaka ord och mycket korta textutdrag) tillgängligt för allmänheten, utgör en "teknisk föreskrift" i den mening som avses i denna bestämmelse, varvid ett utkast till föreskriften i förväg ska överlämnas till kommissionen i enlighet med artikel 8.1 första stycket i direktivet.
- 25 I detta avseende erinrar domstolen om att begreppet "teknisk föreskrift" omfattar fyra kategorier av åtgärder, nämligen, för det första, "tekniska specifikationer" i den mening som avses i artikel 1 led 3 i direktiv 98/34, för det andra, "andra krav" såsom de definieras i artikel 1 led 4 i det direktivet, för det tredje, "föreskrifter för tjänster" enligt artikel 1 led 5 i samma direktiv, och, för det fjärde, "medlemsstaternas lagar och andra författningar som förbjuder tillverkning, import, saluföring eller användning av en produkt eller som förbjuder tillhandahållande eller utnyttjande av en tjänst eller etablering som tillhandahållare av tjänster" i den mening som avses i artikel 1 led 11 i nämnda direktiv (dom av den 26 september 2018, *Van Gennip m.fl.*, C-137/17, EU:C:2018:771, punkt 37 och där angiven rättspraxis).
- 26 Det ska preciseras att för att en nationell åtgärd ska omfattas av den första kategorin tekniska föreskrifter som avses i artikel 1 led 3 i direktiv 98/34, nämligen begreppet teknisk specifikation, måste den nationella bestämmelsen med nödvändighet avse produkten eller dess förpackning som sådana, och en av de egenskaper som krävs av en produkt måste fastställas genom den aktuella åtgärden (dom av den 19 juli 2012, *Fortuna m.fl.*, C-213/11, C-214/11 och C-217/11, EU:C:2012:495, punkt 28 och där angiven rättspraxis). Begreppet annat krav i den mening som avses i artikel 1 led 4 i direktivet avser dessutom en produkts livscykel efter det att den har släppts ut på marknaden (dom av den 4 februari 2016, *Ince*, C-336/14, EU:C:2016:72, punkt 72).

- 27 Den nationella bestämmelse som är i fråga i målet vid den nationella domstolen omfattas inte av den första och den andra kategorin av de åtgärder som nämns i punkt 25 i förevarande dom. I denna bestämmelse hänvisas nämligen inte till varor som sådana utan, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 22 i sitt förslag till avgörande, till förbudet för företag som driver sökmotorer på internet och för leverantörer av tjänster, vilka på ett motsvarande sätt ska ge allmänheten tillgång till pressmaterial.
- 28 Vad gäller frågan huruvida den nationella bestämmelse som är i fråga i målet vid den nationella domstolen är en "föreskrift för tjänster" i den mening som avses i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34, ska det inledningsvis erinras om att en tjänst, i enlighet med artikel 1 led 2 i detta direktiv, definieras som "en av informationssamhällets tjänster, det vill säga tjänster som vanligtvis utförs mot ersättning på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en tjänstemottagare".
- 29 Det framgår av beslutet om hänskjutande och av lydelsen av den första frågan att den hänskjutande domstolen anser att den aktuella nationella bestämmelsen utgör en "föreskrift för tjänster", utan att för den skull ange skälen till detta. Det anges endast att leverantörerna av sökmotorer på distans, på elektronisk väg och på individuell begäran av en mottagare som aktiverar sökfunktionen efter att ha angett ett sökord, tillhandahåller en informationssamhällets tjänst i den mening som avses i artikel 1 led 2 i nämnda direktiv.
- 30 När det gäller tjänster som tillhandahålls av de som driver sökmotorer på internet råder det de facto inga tvivel om att de utgör sådana tjänster. Däremot förhåller det sig inte nödvändigtvis på samma sätt när det gäller tjänster som tillhandahålls av kommersiella tjänsteleverantörer som på motsvarande sätt redigerar innehåll. Såsom kommissionen har påpekat kan nämligen motsvarande redigering av innehåll i pressmaterial göras på annat sätt än med hjälp av internet eller elektronisk kommunikation, såsom exempelvis på papper.
- 31 Det ska vidare påpekas att enligt definitionen i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34 måste en föreskrift särskilt rikta sig mot "informationssamhällets tjänster" för att kunna betecknas som en "föreskrift för tjänster".
- 32 Det ska i detta hänseende påpekas att enligt artikel 1 led 5 femte stycket första strecksatsen i direktivet ska en föreskrift anses särskilt avse informationssamhällets tjänster med beaktande av såväl dess motivering som texten i den normativa delen. Av samma bestämmelse framgår dessutom att det inte krävs att den aktuella föreskriften i sin helhet har "till särskilt syfte och föremål" att reglera informationssamhällets tjänster, eftersom det är tillräckligt att denna föreskrift i vissa bestämmelser har detta syfte eller föremål (dom av den 20 december 2017, Falbert m.fl., C-255/16, EU:C:2017:983, punkt 32).
- 33 Även för det fall det inte framgår av själva ordalydelsen i en nationell föreskrift att den, åtminstone delvis, har till föremål att specifikt reglera informationssamhällets tjänster, kan detta föremål emellertid klart följa av motiveringen till denna föreskrift, såsom den i enlighet med de nationella tolkningsregler som är relevanta i detta hänseende framgår av bland annat förarbetena till nämnda föreskrift (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 december 2017, Falbert m.fl., C-255/16, EU:C:2017:983, punkt 33).
- 34 I förevarande fall konstaterar domstolen att artikel 87g.4 § UrhG uttryckligen avser bland annat kommersiella sökmotorleverantörer, i fråga om vilka det är ostridigt att de tillhandahåller tjänster som omfattas av artikel 1 led 2 i direktiv 98/34.
- 35 Vidare framgår det att den nationella föreskrift som är i fråga i det nationella målet har till specifikt syfte och föremål att på ett uttryckligt och specifikt sätt försöka reglera informationssamhällets tjänster.

- 36 Även om den hänskjutande domstolen inte har lämnat några klara anvisningar om det specifika syftet med och föremålet för den nationella lagstiftning som är i fråga i det nationella målet, framgår det emellertid av den tyska regeringens yttranden under förhandlingen vid domstolen att ändringen av UrhG specifikt avsåg tillhandahållare av sökmotorer på internet. Vidare har parterna i det nationella målet och kommissionen angett i sina skriftliga yttranden att syftet med denna lagstiftning var att skydda de legitima intressena för pressutgivarna i den digitala världen. Det framgår således att huvudföremålet för och syftet med den nationella bestämmelse som är i fråga i det nationella målet var att skydda dessa utgivare mot intrång i upphovsrätten genom sökmotorer på internet. I detta sammanhang förefaller ett skydd ha ansetts vara nödvändigt enbart mot systematiska intrång i verk som tillhandahålls av utgivare på internet, begångna av leverantörer av informationssamhällets tjänster.
- 37 Det är visserligen riktigt att det förbud mot att tillhandahålla allmänheten pressmaterial som avses i 87g.4 § UrhG inte enbart avser leverantörer av tjänster på internet, utan även leverantörer av tjänster offline. Det framgår emellertid av skälen 7 och 8 i direktiv 98/48, genom vilket direktiv 98/34 har ändrats, att direktiv 98/48 syftar till att befintliga nationella bestämmelser ska anpassas till informationssamhällets nya tjänster och till undvikande av "restriktioner för den fria rörligheten för tjänster och för etableringsfriheten vilket skulle kunna medföra förnyad splittring av den inre marknaden". Det skulle strida mot detta syfte att utesluta en föreskrift som sannolikt har till syfte och föremål att reglera internettjänster som är hänförliga till pressmaterial från kvalificeringen som en föreskrift som specifikt avser sådana tjänster i den mening som avses i artikel 1 led 5 i direktiv 98/34, enbart av det skälet att dess lydelse inte bara anger internettjänster utan även tjänster som tillhandahålls offline (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 december 2017, Falbert m.fl., C-255/16, EU:C:2017:983, punkterna 34 och 35).
- 38 Den omständigheten att 87g.4 § UrhG ingår i en nationell lagstiftning om upphovsrätt eller närstående rättigheter kan inte påverka denna bedömning. De tekniska föreskrifterna i fråga om immateriella rättigheter är nämligen inte uttryckligen undantagna från tillämpningsområdet för artikel 1 led 5 i direktiv 98/34, i motsats till dem som är föremål för en europeisk reglering i fråga om telekommunikationstjänster eller finansiella tjänster. Det framgår dessutom av domen av den 8 november 2007, Schwibbert (C-20/05, EU:C:2007:652), att bestämmelser i en nationell lag på immaterialrätts område kan utgöra en "teknisk föreskrift" som ska anmälas i enlighet med artikel 8.1 i nämnda direktiv.
- 39 I den mån en sådan föreskrift som den som är aktuell i det nationella målet specifikt avser informationssamhällets tjänster, ska utkastet till teknisk föreskrift anmälas till kommissionen enligt artikel 8.1 i direktiv 98/34. Det framgår av fast rättspraxis att det i en tvist mellan enskilda annars kan göras gällande att en nationell föreskrift som inte har anmälts i enlighet med nämnda bestämmelse inte kan tillämpas (dom av den 27 oktober 2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, punkt 64 och där angiven rättspraxis).
- 40 Mot denna bakgrund ska frågorna besvaras enligt följande. Artikel 1 led 11 i direktiv 98/34 ska tolkas så, att en nationell bestämmelse såsom den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken endast kommersiella sökmotorleverantörer och kommersiella tjänsteleverantörer som på motsvarande sätt redigerar innehåll förbjuds att göra pressmaterial eller delar därav (med undantag av enstaka ord och mycket korta textutdrag) tillgängligt för allmänheten, utgör en "teknisk föreskrift" i den mening som avses i denna bestämmelse, varvid ett utkast till föreskriften i förväg ska överlämnas till kommissionen i enlighet med artikel 8.1 första stycket i direktivet.

Rättegångskostnader

- 41 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artikel 1 led 11 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 20 juli 1998, ska tolkas så, att en nationell bestämmelse, såsom den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken endast kommersiella sökmotorleverantörer och kommersiella tjänsteleverantörer som på motsvarande sätt redigerar innehåll förbjuds att göra pressmaterial eller delar därav (med undantag av enstaka ord och mycket korta textutdrag) tillgängligt för allmänheten, utgör en ”teknisk föreskrift” i den mening som avses i denna bestämmelse, varvid ett utkast till föreskriften i förväg ska överlämnas till kommissionen i enlighet med artikel 8.1 första stycket i direktiv 98/34, i dess lydelse enligt direktiv 98/48.

Underskrifter